

תכנית מתאר ארצית לסילוק אשפה

מס' ת/מ/א/16

מיום 2/3/89

הוראות סביבתיות בתכנית

פרק א' – כללי

שם התכנית-

1. התכנית תיקרא "תוכנית מתאר ארצית לסילוק אשפה, מ' ת/מ/א/16" (להלן- תכנית זו).

מסמכי התכנית-

2. תכנית זו מורכבת ממספר מסמכים שייקראו כאחד ומהווים חלק בלתי נפרד ממנה, ואלה הם המסמכים:

(1) הוראות אלה

(2) תשריט המורכב מגיליונות אלה:

(א) גיליון מס' 1' הערוך בקנה מידה 1: 500,000 והמראה את גבולותיהם של אזורי איסוף, את מקומן של תחנות המעבר, את מיקומם וסיווגם של אתרי סילוק ואת אתרי טיפול באשפה.

(ב) גיליון מס' 2' הערוך בקנה מידה 1: 50,000 והמראה את אתרי הסילוק על כל סוגיהם ואת אתרי הטיפול באשפה- ללא תחנות מעבר- כשכל אחד מ- 28 אתרים אלה תואר בדף נפרד, מותחם בקו כפול. (להלן התשריט)

צירופים-

3. להוראות אלה מצורפות כחלק בלתי נפרד מהן:

(1) טבלה המראה את ייעודם של אתרי סילוק ושל תחנות מעבר ביחס לאזורי סילוק ואת שלבי הביצוע של תכנית זו (להלן הטבלה).

(2) נספח המראה את תפרוסת 20 האתרים שבגיליון מס' 2 לתשריט במחוזות ובמרחבי התכנון, כפי שהם ביום תחילתה של תכנית זו, וכן את מספר הדונמים המתוכנן של כל אחד מאתרים אלה.

גבולות התכנית-

4. גבולות תכנית זו חופפים את גבולות המדינה.

מטרת התכנית-

5. מטרת תכנית זו היא לקבוע אתרים מתאימים מבחינה סביבתית וכלכלית לסילוק אשפה במדינה, וזאת באחת או יותר מדרכים אלה:

(1) חלוקת תחום תכנית זו לאזורי איסוף.

(2) יעוד שטחים לתחנות מעבר.

(3) יעוד שטחים לאתרי סילוק לסוגיהם ולאיתרי טיפול באשפה.

(4) קביעת שלבי ביצוע כמפורט בסעיף 27.

פרשנות-

6. (א) בתכנית זו-

"אזור איסוף" - שטח שממנו תיאסף האשפה ותועבר לתחנת מעבר או ישירות לאתר סילוק או לאחר טיפול

"אשפה" - פסולת מוצקת על סוגיה, הטעונה סילוק או טיפול או גם זה וגם זה, לשם מניעת מטרדים.

"אשפה ביתית" - שאריות מזון וכל פסולת מוצקת אחרת שמקורה במשק בית, בבתי עסק, במוסדות ובמשרדים לרבות פסולת ממפעלי תעשייה המורכבת בעיקרה מחומר אורגני אך למעט אשפה מסוכנת.

"אשפת בניין" - פסולת הנוצרת מפעילות בנייה ומרכיביה העיקריים הם חול אדמה, לבנים, אבן וברזל בניין.

"אשפה גושית" - פסולת שפרטיה הם בעלי נפח גדול, והם רהיטים, אביזרים, ציוד ביתי, ציוד תעשייתי וגרוטאות רכב, יהא החומר שממנו הם עשויים אשר יהא.

"אשפה מסוכנת" - פסולת רעילה מכל מקור.

"אתר" - אתר סילוק, אתר טיפול באשפה ותחנת מעבר, לפי העניין.

"בוצה" - מוצקים ששקעו במפעלים לטיפול בשפכים.

"גזם" - פסולת אורגנית שמקורה בצמחי גינות ציבוריות ופרטיות.

"גרוטאות רכב" - כמשמעותן בחוק שמירת הניקיון, התשמ"ד 1984.

"החוק" - חוק התכנון והבניה, התשכ"ה - 1965.

"מיחזור" - ייצור מוצר חדש על ידי עיבוד של סוג אשפה, או מספר סוגים של אשפה.

"מיתקן מיון" - מפעל להפרדת האשפה לסוגיה לצורך שימוש חוזר או מחזור או גם לזה וגם לזה.

אזורי איסוף, תחנות מעבר ואתרי סילוק-

7. נועד בטבלא אתר לשרת אזור איסוף פלוני, ישרת האתר את אותו אזור בלבד, לרבות

אתרי טיפול באשפה באותו אזור, לצורכי סילוק השאריות שנשארו אחר הטיפול.

פסולת רדיואקטיבית-

8. לא ישמש אתר למעבר, לסילוק ולטיפול בפסולת רדיואקטיבית, על אף האמור בהוראות

אחרות של תכנית זו.

פרק ב' - אתרי סילוק אשפה ואתרי טיפול באשפה

עיקר השימוש באתר סילוק-

9. כל אתרי סילוק ישמשו לקליטת אשפה, לסילוקה תוך הידוק וכיסוי בעפר בעת הבאת האשפה לאתר או בסמוך לה (להלן- סילוק מבוקר) ולטיפול בה בדרכים המתוארות בסעיף 17, כולן אות מקצתן, ובכפוף לסייגים שבאותו סעיף, והם מתחלקים לפי ייעודם לסוגים שונים כמפורט בפרק זה.

אתר סילוק מרכזי-

10. אתר סילוק מרכזי (אסמ"ר) ישמש לקליטת אשפה, למעט אשפה מסוכנת, משני אזורי איסוף או יותר, לטיפול בה ולסילוקה המבוקר כאמור בסעיף 9. הכול מעת הפעלתו ובכל שלבי הביצוע של תכנית זו.

אתר סילוק מקומי-

11. אתר סילוק מקומי (אס"מ) ישמש לקליטת אשפה, למעט אשפה מסוכנת, מאזור איסוף אחד או ממספר מצומצם של אזורי איסוף, לטיפול בה ולסילוקה המבוקר כאמור בסעיף 9, הכל מעט הפעלתו ובכל שלבי הביצוע של תכנית זו.

אתר סילוק מקומי זמני-

12. אתר סילוק מקומי זמני (אסמ"ז) ישמש לקליטת אשפה, למעט אשפה מסוכנת, מאזור איסוף אחד או ממספר מצומצם של אזורי איסוף, ולסילוקה המבוקר, הכל בחלק משלבי הביצוע של תכנית זו.

אתר סילוק לשעת חירום-

13. אתר סילוק לשעת חירום (אס"ח) ישמש לקליטת אשפה, ולסילוקה המבוקר בשעת חירום בלבד, שמקורה באסונות טבע, כוח עליון או נסיבות כיוצא באלה.

אתר סילוק לאשפה מסוכנת-

14. אתר סילוק לשעת חירום (אס"ח) ישמש לקליטת אשפה, ולסילוקה המבוקר בשעת חירום בלבד, שמקורה באסונות טבע, כוח עליון או נסיבות כיוצא באלה.

אתר סילוק לסוגי אשפה מיוחדים-

15. בתכנית מפורטת ניתן ליעד אתר מאתרי הסילוק, או חלק ממנו, לקליטת אשפה מסוג מסוים כגון: אשפת בניין, אשפה גושית, בוצה, גזם, גרוטאות רכב לפי העניין, לסילוק המבוקר של אותו סוג אשפה בלבד, אולם אם האשפה היא מסוכנת, ינהגו בה לפי סעיף 14 בלבד.

הקמת מתקני מיון-

16. על פי תכנית מפורטת ניתן להתיר, אתרי סילוק, למעט אתרי סילוק מקומיים זמניים, את הקמתם של מתקני מיון.

אתרי טיפול באשפה-

17. אתר טיפול באשפה ישמש לטיפול באשפה באחת מאלה, כולן או מקצתן:

- (1) שריפה בכבשן.
  - (2) עיבודה לצורכי מחזור או שימוש חוזר.
  - (3) עיבודה בטכנולוגיה אחרת לשם הפקת משאבים.
- הכל באמצעות מיתקנים הדרושים למטרה זו ובדרכים שיש בהן כדי למנוע מטרדים.

תכנון מפורט-

18. הגבולות המדויקים של אתרי סילוק ושל אתרי טיפול באשפה, המפורטים בגיליון מס' 2 לתשריט, ייקבעו בתכניות מפורטות בתכניות מפורטות אלו ייקבעו, בין השאר-

- (1) התחום של מגבלות הבנייה מסביב לאתר ומהותן.
- (2) הכבישים והחיבור עם מסילת הברזל, אם זה ניתן, שישמשו דרכי גישה לאתר.
- (3) הוראות להגנת האתר מפני חדירת נגר עילי לתוכו ולמניעת זיהום המים.
- (4) הסדרים למניעת מפגעים לרבות הטיפול בציפורים.
- (5) פירוט המבנים באתר וייעודם.
- (6) חלוקת האתר לשטחי פעולה מישנים, סידרי הטיפול בהם באשפה וסיום כל שלב בביצוע תכנית זו לגבי האתר.
- (7) בשטח המיועד לסילוק מבוקר- ייעוד השטח אחרי סיום הפעלתו, במלואה או בחלקה, כאתר סילוק, הוראות בדבר שיקומו וכן הוראות הנדסיות לביצועו של הסילוק המבוקר.

תסקיר השפעה-

19. דינה של כל תכנית מפורטת לפי סעיף 18 כדין תכנית שתקנה 2 לתקנות התכנון והבניה (תסקירי השפעה על הסביבה), התשמ"ב-1982 חלה עליה.

ועדת מעקב-

20. הוועדה המחוזית תקים ועדת מעקב לעניין הפעלתו של אתר סילוק מרכזי שבתחום המחוז, אם נתבקשה לעשות כן על ידי גורם שהוא מעוניין ובעל זיקה לאתר. ועדה זו תורכב מנציגי גופים מקצועיים, בעלי סמכות חוקית בנושא, ומנציגי האזור, בעלי עניין בנושא ומנציגי המשתמשים.

פרק ג' - תחנות מעבר

סיווג ותנאי שימוש -

21. (א) תחנות מעבר יסווגו, על פי תכניות מפורטות, ובכפוף להוראות הטבלה, לסיווגים בהתאם לכמות האשפה הנועדת לעבור דרכן ולשטח המזערי הדרוש לגבי אותה כמות של אשפה ואלה הם הסוגים:

מספר הסוג	כמות האשפה הנועדת לעבור בתחנת המעבר ביממה	השטח המזערי הדרוש להפעלתה של תחנת המעבר
1	מעל 1200 טון	כ- 40 דונם
2	עד 1200 טון	כ- 15 דונם
3	עד 600 טון	כ- 6 דונם
4	עד 250 טון	כ- 4 דונם
5	עד 100 טון	כ- 3 דונם

(ב) לא ייעשה שימוש בתחנת מעבר אלא בהתאם לסיווגה.

ייעודה של תחנת מעבר -

22. (א) תחנת מעבר תשמש לריכוז אשפה מאזור איסוף כמפורט בטבלה, לשם העברתה לאתר סילוק או לאתר טיפול שישרת את אזור האיסוף שבו נמצאת התחנה.

(ב) בתכנית מפורטת לתחנת מעבר מותר להתיר בה ביצוען של פעולות אלה, כולן או מקצתן.

(1) מיון האשפה, אף אם מטרתו של המיון איננו מחזור או שימוש חוזר, אלא הפקת תועלת כלכלית אחרת.

(2) הקטנת הנפח של האשפה, בדרך של גריסה ודחיסה במכולות.

(3) התרת סכך הגזם.

(ג) בתכנית מפורטת לתחנת מעבר מותר לקבוע את המבנים הדרושים להפעלת התחנה, לרבות המבנים הדרושים להפעלת התחנה לביצוען של הפעולות שהותרו לפי סעיף קטן (ב), וכן הוראות למיקומם, ייעודם והקמתם של מבנים אלה.

(ד) ניתן להמשיך בהפעלה של תחנת מעבר גם לאחר גמר השלב האחרון שנקבע לגביה בטבלה.

תכנון מפורט -

23. (א) תחנת מעבר תקום על פי תכנית מפורטת.

(ב) נקבע מיקומה של תחנת מעבר בגיליון מס' 1 לתשריט תקבע התכנית המפורטת את מיקומה וגבולותיה המדויקים.

- (ג) לא נקבע בתשריט כאמור מיקום לתחנת מעבר באזור איסוף פלוני, תותר, על פי תכנית מפורטת כאמור, הקמתה של תחנות מעבר לאותו אזור.
- (ד) באזור איסוף שנקבע בו מקום לתחנת מעבר בגיליון מס' 1 לתשריט, ניתן להתיר, בתכנית מפורטת, את הקמתה של תחנת מעבר נוספת.
- (ה) תכנית מפורטת לפי סעיף זה תקבע את הכבישים ודרכי החיבור למסילת הברזל אם זה ניתן, שישמשו דרכי גישה לתחנה, והאמצעים למניעת מטרדים.

פרק ד' – שינויים, הוספות וביטולים

אזורי איסוף-

24. (א) המועצה הארצית על פי המלצת ועדת המשנה לנושאים תכנוניים עקרוניים רשאית לבטל אזור איסוף, להקים אזור איסוף נוסף, לחלק אזור איסוף קיים או ליחד אזורי איסוף קיימים (ולכל אלה ייקרא בסעיף זה "שינוי אזור איסוף") אם אוכלוסיית אזור האיסוף הוא 70,000 נפש או יותר.
- (ב) הממונה על המחוז רשאי להחליט על שינוי אזור איסוף אם אוכלוסיית האזור פחותה מ-70,000 נפש, ובלבד שימציא למועצה הארצית העתק מהחלטתו, ביחד עם כל התשריטים ונספחים אחרים שאליהם מתייחסת ההחלטה: היה אזור האיסוף בתחום של יותר ממחוז אחד, תהא הסמכות בדבר השינוי בידי הממונים של כל המחוזות הנוגעים בדבר.
- (ג) תפוצה של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה על מספר התושבים באזור איסוף, לפי הנתונים האחרונים שבידה, תהא ראייה מכרעת לתכנה.
- (ד) ועדת המשנה האמורה לא תחליט על המלצה לשינוי לפי סעיף זה, אלא לאחר שניתנה לוועדות המחוזיות הנוגעות בדבר הזדמנות להעיר את הערותיהן.
- (ה) המועצה הארצית תפרסם הודעה על שינוי באזורי איסוף ועל מהותו ברשומות.

תחנת מעבר-

25. הוראה בתכנית זו שעל פיה הוקמה תחנת מעבר, ניתנת לביטול על ידי תכנית מפורטת.

אתרי סילוק ואתרי טיפול באשפה-

26. (א) בעניינים אלה תחליט המועצה הארצית, בהמלצת ועדת המשנה לנושאים תכנוניים עקרוניים שעל יד המועצה הארצית, ולאחר שניתנה לוועדות המחוזיות הנוגעות בדבר הזדמנות להעיר הערותיהן.
- (1) ביטול אתר סילוק או אתר טיפול באשפה.
  - (2) שינוי ייעודם של שטחים שבאתרים אלה.
  - (3) הקמת אתרי סילוק חדשים או אתרים לטיפול באשפה.
- (ב) על אף האמור בסעיף קטן (א) ניתן לבצע שינוי השטח של אתר סילוק או אתר

לטיפול באשפה, בגבולות של 30% משטחו המקורי כמפורט במספר הדונמים שבנספח להוראות אלה, בין על ידי הגדלתו ובין על ידי הקטנתו, באישור הוועדות המחוזיות הנוגעות בדבר, ובאישור נוסף של המועצה האזורית.

פרק ה' - הוראות משלימות ושונות

שלבי ביצוע-

27. שלבי הביצוע של תכנית זו יהיו כמפורט בטבלה.

שלב א' הוא השלב ההתחלתי המשך הביצוע יהא בהתאם לקיבולת של אתרי הסילוק ואתרי הטיפול השונים ולגידול ולתפרוסת האוכלוסייה באזורים השונים ולשינויים בטכנולוגיה.

בתכנית מפורטת ניתן לקבוע הוראות לביצוע סעיף זה.

שינויים בתשריט ובטבלה-

28. תכניות והחלטות אחרות לפי סעיפים 23(ג) או (ד), 24, 25 ו- 26 (להלן - סעיפי השינוי) יקבעו גם הוראות לשינוי התשריט והטבלה המחויבות בעקבות ההוראות העיקריות של תכניות והחלטות אלה.

יחס תכנית זו לתכניות אחרות-

29. (א) עם אישורה של תכנית זו ייהפך השימוש באתר קיים, שאינו מסומן בתשריט כאתר לאותה מטרה, לשימוש חורג שהותר, והא עד שיופעל אתר חלוף לאותו אתר על פי תכנית זו. המועד להפעלתו של האתר החלוף, והחל מאותו מועד ייאסר השימוש באתר טיפול באשפה או כתחנת מעבר, לפי העניין.

(ב) ההוראות שבסעיפי השינוי באות להוסיף על הוראות אחרות שבחוק או על פיו בדבר ביטול או שינוי של תכניות אחרות המחייבות באתר, לפי העניין, ולא לגרוע מתכניות אלה.

קרקע חקלאית-

30. הייתה קרקע בתחום תכנית זו, ערב תחילתה, קרקע חקלאית, כמשמעותה בסעיף 5 לתוספת הראשונה לחוק: יחולו הוראות אלה:

(1) לא ישונה יעודה של הקרקע על ידי תכנית כלשהי מכוח תכנית זו אלא אם אותה תכנית היא תכנית מפורטת.

(2) תכנית המפורטת האמורה טעונה אישור הוועדה לשמירה על קרקע חקלאית.

(3) אין באישור התכנית המפורטת האמורה על ידי הוועדה לשמירה על קרקע חקלאית כדי לבטל את הכרזתה של הקרקע כקרקע חקלאית לפי סעיף 5 לתוספת הראשונה לחוק.

(4) לעניין סעיף זה, דין שינויה של תכנית מפורטת כדין תכנית מפורטת.